

HANGYA

A szövetkezeti népnevelés és a „Hangya Naptár“.

A nép és a tömegek szeretete, állandó oktatás, irányítgatása, emlékeztetése, buzdítása, bátorítása, a legegyszerűbb igazságnak lankadást nem ismerő ismételtetése és e célra szolgáló minden közvetett, vagy közvetlen alkalom felhasználása nélkül szövetkezeti mozgalmat teremteni, általánosítani és vezetni lehetetlenség, mert annak, tömegek mozgalmaként, a szövetkezeti eppolyan állandó és meggyőződéses prédikátoraira, népszónokaira, lapjaira, sajtótermékeire stb. van szüksége, mint bármely más társadalmi tömegmozgalomnak, amely a tömeglélek irányítására vállalkozik. (Vallás, politika stb.) A szövetkezeti mozgalom sikerének és általánosításának ez a legelemibb igazsága. A propaganda hiánya minden tömegmozgalom sirásója.

A szövetkezeti mozgalom nem más, mint a fogyasztó közönség nagy rétegeinek állandó tömörítése, felvilágosítása, együttes, céltudatos magatartásra, tömörülésre való nevelése, együttes szervezett védekezés a kizsákmányolás, erőpazarlás és uzsora ellen. Tömegnevelés a takarékosagra és a szövetkezetben megtakarított fillérekkel felépülő millióknak a fogyasztók gazdasági és kulturális céljaira leendő fordítására.

Ezt a mozgalmat általánosítani, tervszerű munkával szélesíteni és mélyíteni, a nép lelkének és szívének kincsévé tenni, minden fogyasztónak, minden igaz és tudatos szövetkezeti embernek, a község szellemi vezetőinek különösen és kivétel nélkül egyik legértékesebb feladata, emberi kötelessége kellene, hogy legyen.

A szövetkezés gazdasági szervezkedés, a gazdasági szervezettség pedig meghatározó gazdasági eredményeket teremt, ezek a gazdasági eredmények ismét a nép boldogulásának, szellemi, lelki művelődésének a lehetőségei, egyedi reális termőföldjei és alapjai.

Ez alapokat teremt meg és táplálja tehát a szövetkezeti mozgalom, amely az önző egyéni haszonérdek helyett a közhasznú érdekek szolgálatát és tiszteltét honosítja meg a gazdasági életben s az ember veleszületett gazdasági önzését és kizsákmányoló, elnyomó hajlamait a felebaráti együttes munka és közös boldogulás krisztusi hajtásával oltja be.

A szövetkezeti mozgalom tehát a sokak, a tömegek mozgalmává kell, hogy legyen, ha eredményeket akarunk tőle, *ez pedig megköveteli, hogy a tömegeket a szövetkezés lényegére, gyakorlati és erkölcsi előnyeire állandóan oktassuk, felvilágosítsuk, figyelmüket lekössük és a szövetkezeti mozgalomra irányítsuk.* A tömegek lelkébe kell belopóznunk minden ügyességünkkel és annak sűrű sötét rengetegeiben az ösönzés durva bozotos, ragadozó indulatokban gazdag őserdőiben meg kell gyujtsuk a társadalmasult, egymásra ismerő, egymást támogató és egymás javán fáradozó emberi lélek fénykéveit, a szövetkezeti eszme s a benne való hit és meggyőződés fátylát.

A „Hangya Naptár“ ilyen világító tömeg-fáklya, amely a tömegek mozdulatlan, homályos öntudatlanságában akar a szövetkezés áldásaira reávilágítani, a tömegek gyermeklelkét a szövetkezésre, a gazdasági szervezkedésre nevelni, a szövetkezeti gondolatot minden módon a nép szellemi világába, ismeretkörébe a naptár más érdekességeinek és hasznos, nevelő hatású tudnivalóinak és olvasmányainak segítségével és kezén bésétaltatni. Mert sohase felejtjük el, hogy a naptár talán az egyedüli tömegkönyv, az egyedüli alkalom arra, hogy a nép széles rétegei a betűkkel érintkezzenek. A naptár a földmives család minden tagjának, a gyermekeknek kezében forog naponként, vagy hetenként egész éven át. Kukoricafosztáson és téli estéken csoportokat szórakoztat, vagy nevel olvasmányával és veti fel közöttük a témát és gondolatot. *A naptár a falu felelős emberének az olvasókönyve, annak az oldalait tehát célirányos betűkkel kell megtölteni és érezni kell a felelősséget minden gondolatáért.*

Ez az egyedüli szempont, amely a „Hangya Naptár“ kiadóját és szerkesztőjét vezette és fogja vezetni mindinkább a jövőben, minden üzleti cél teljes és tökéletes mellőzésével akarván annak terjesztését, népnevelő s főként a gyöngye és fiatal szövetkezeti mozgalom erősödése érdekében biztosítani.

A „Hangya Naptár“ terjesztése és a tagoknak naptárakkal való felszerelése a Hangya nevelő és szövetkezeti propagandájának egy igen fontos része, miért is kérjük az Ügyvezető Urakat, hogy iparkodjanak a tagok naptárszükségletét a szövetkezet szeretete, népszerűsítése

érdekében a „Hangya Naptár“ felé irányítani és a naptárból szövetkezetenként legalább 40—50 példányt elhelyezni, e célból a boltost már most elküldeni egy megrendelési és előjegyzési ívvel, amelyen a „Hangya Naptár“ megrendelik.

Szövetkezeti naptárunk cca 180—200 oldal, képes fedéllel, mintegy 80, fényezett papíron készült szövetkezeti fényképpel (szövetkezeti házak, vezetőségek, népviseletek, központi és raktárképek), illusztrált elbeszélésekkel, rajzokkal és gazdag, népies tartalommal.

Kérjük a szövetkezetek Vezetőségeit, hogy egy szövetkezeti népies közvélemény és tetteket termő szövetkezeti népszellem és népontudat nevelhetése érdekében, a naptár útján kifejtendő nevelő munkában, a naptár terjesztésével és minél nagyobb számu elhelyezésével legyenek segítségre és már most adják föl előjegyzéseiket. Inkább többet, mint kevesebbet rendeljenek és a visszamaradó példányokat szegény tagok között, jól tanuló iskolás fiuknak osszák ki, a szövetkezeti érdeklődés fokozása érdekében.

A naptárt önköltségi áron alul hozzuk forgalomba és pedig legkésőbb október hó 1-i kezdettel és célirányosnak tartanok, ha a szövetkezet is 2—3 leiel az önköltségi áron alul értékesítené és ahelyett, hogy a naptáron néhány leit keresni akarjon, inkább fizessen rá 50—60 leit, hogy a tagok oktatása és a szövetkezeti propaganda minél szélesebb kifejthetése érdekében a naptár kelendőségét más naptárokkal szemben igy is biztosítsa. (Dr. H. J.)

Szövetkezeti hírek.

A július 8-iki szövetkezeti nap megünnepléséről szövetkezeteinktől még mindig érkeznek jelentések, mely ünnepekről e helyen is megemlékezni óhajtunk.

A marostordamegyei nyárádmagyarosi szövetkezet is egyike azon szövetkezeteknek, melyek a szövetkezeti nap jelentőségét felismerve, felhasználták az alkalmat a szövetkezeti szellem és összetartás fokozására. Csufak Ferenc ref. lelkész ugy a délelőtti, mint a délutáni istentiszteleten a szövetkezés és összetartás eszméjének, céljainak és előnyeinek hirdetésével világosan rámutatott az esz-
közökre és az utra, melyeknek segítsé-

gével és a melyen haladva a szövetkezet a község igazi népjóléti intézményévé fejlődhetik és betöltheti magasztos hivatását a gazdanép anyagi boldogulásának megteremtése által. Felhívta a nagy számban összegyűlt közönséget, hogy a szövetkezet mellett a legmelegebb partfogással és ragaszkodással tartson ki, mert ily módon úgy a szövetkezet, mint saját érdekeiket is legjobban szolgálhatják. Az ünnepséget táncmulatság fejezte be.

A kiskapusi „Hangya” szövetkezet szintén istentisztelettel kapcsolatosan ülte meg a felebaráti szeretet, testvériség és békesség ünnepnapját, a szövetkezeti napot. Fekete Imre kath. plébános szövetkezeti ügyvezető igazgató lendületes, szép beszédében tárta a hallgatóság elé a szövetkezésben rejlő összetartó erő nagy jelentőségét, miszerint a szövetkezet a község gazdasági felvirágozásának legelső tényezője és a lakosság legfontosabb jóléti intézménye. Kitartásra és legodaadóbb támogatásra buzdította a szövetkezet hiveit és tagjait.

Ezen ünnepségek is méltán sorakoznak a szövetkezeti nap eszme lángoszlopának millió gyújtó szikrái mellé.

Bucus a Hangyától. A micskei szövetkezeti szellemű lelkes vezetője *Rózemberszky Gyula* esperes plébános szövetkezeti vezető állásától megválva az alábbi sorokban bucsuzik a Hangyától:

„Rövid idő múlva távozom e helyről, ahol a fogyasztási szövetkezet ügyeit mint elnök és ügyvezető az alakulástól fogva, jóindulattal és szerény tehetséggel, vezettem. Midőn így igazán tájós szívvel hagyom itt az én kedves szövetkezetemet, ezennel tiszteletteljesen bejelentem lemondásomat: hálásan köszönöm meg a tekintetes Igazgatóságnak, a Hangya tisztelt vezetőségének, az irányomban minden időben tanúsított megbecsülését, rokonszenvét.

Szívemből kívánom, hogy ez áldásos intézmény mentől jobban virágozzék és terjeszthesse áldásait.”

Csaknem husz évi ügybuzgó, érdekekben dus szövetkezeti munkálkodás által a mozgalom egyik leglelkesebb apostolává vált Rózemberszky plébános, kinek mostani távozása őszinte sajnálattal tölti el úgy a szövetkezetet, mint központunkat és egész szövetkezeti társadalmunkat, mert az ő gazdag szövetkezeti tapasztalatait, ismereteit, szövetkezeti ügybuzgalmát, lelkes agitációját nehezen nélkülözhetjük mozgalmunk fejlődésének, a nehéz viszonyok következtében göröngyös útján.

Személyi hír. Értesítjük valamennyi szövetkezetünket, hogy *Konetsny Ferenc* ellenőrünk központunk szolgálatából kilépett és így többé szövetkezeteinknél semmiféle munkálatot nem végezhet. Uti ellenőri könyvecskéjét bevontuk.

Fogyasztási Consum csokoládé
1 lei eladásra
kapható a „HANGYÁNÁL.”

Felhívás az udvarhelymegyei szövetkezetekhez. A homoródokládi mértékhitelítő hivatal a homorodalmási szövetkezetnek 7 drb. vassulyt (1 drb. 20-5-2-1-0.50 kg.) hitelesítve kiadott azzal, hogy az a karácsonyfalvi szövetkezetet illeti. Mivel azonban a karácsonyfalvi szövetkezet már megelőzőleg megkapta hitelesített mérlegsúlyait, így felhívatik az illetékes szövetkezet, kinek ezen sulyok tulajdonát képezik, a hitelesítési díj lefizetése mellett a homorodalmási szövetkezet boltkezelőjétől vegye át azokat.

Áruosztályunk felhívja valamennyi szövetkezet figyelmét a legújabban beszerzett *I-a minőségű zománcz edényáruinkra*, melyekből kellő mennyiség áll az összes tranzitó raktárainknál szövetkezeteink rendelkezésére.

Ugyisint ismételt figyelmébe ajánljuk szövetkezeteinknek az *iskolai cikkek*, (*palatábla, palavessző, írások, iskolai jüzetek*) mielőbbi beszerzését, hogy a közelgő iskolai szezonban előálló nagyobb szükségletet kellőképp kielégíthessék.

Értesítés a szövetkezeti ingatlanok jövedelmi adójának (Impozitul pe venitul din proprietatile cladite) és a szövetkezet vállalati adójának (Impozitul pe venitul comercial) kiszámítása és befizetése tárgyában.

A szövetkezeti ház adójának és a szövetkezet vállalati adójának kivetését az adómegállapító bizottságok legtöbb helyen befejezték.

E kivetésekkel kapcsolatban összes szövetkezeteink figyelmét felhívjuk a következőkre:

A házadót a bizottságok a szövetkezeti ház egy évi bérértékének alapul vételével egy egész évre állapították meg az adó kivetési jegyzőkönyvekben (proces-verbal) s ugyancsak e jegyzőkönyvekben kimondják, hogy az adó 1923. évi április hó 1-től jár.

Ugyancsak egy egész évre állapítják meg a bizottságok a szövetkezetek vállalati adóját is, hasonlóképpen kimondván a vonatkozó jegyzőkönyvekben, hogy az adómegállapítási jegyzőkönyvekben, hogy az adó 1923. április hó 1-től kezdve jár.

A tévedések elkerülése céljából figyelmeztetjük összes szövetkezeteinket, hogy az adómegállapítási jegyzőkönyvekben megállapított adóösszegnek csak *háromnegyed részét* kötelesek befizetni és pedig folyó év október hó 1-ig az illetékes adóhivatalokhoz.

Az adóhivatal a befizetés alkalmával — a törvény 118. cikke értelmében — adókönyvecskét köteles kiadni a szövetkezet részére, amelybe előzőleg bevezeti a fizetett adóösszeget.

Felkérjük szövetkezeteinket, hogy a nekik kiadandó adókönyvecskéket őrizzék meg, mert az adók befizetését csak a könyvecskékkel lehet igazolni.

Az új adótörvény szerint késedelmes fizetés esetén 9%-os kamatot számítanak

fel és hajtanak be az adózótól. Ezért felkérjük szövetkezeteinket az adók pontos befizetésére annál is inkább, mert a pontos befizetéssel a behajtási költségek alól is mentesülnek.

Az új adótörvény egyik méltánytalan rendelkezése az, hogy a bizottságok által kivetett adók tekintet nélkül az adózó felebbezésére, végrehajthatók.

Ilyen körülmények között — dacára a szövetkezeteink által benyújtott adófelebbezéseknek — a pénzügyi közegek behajthatják a szövetkezeteinkre esetleg sérelmesen kirótt adókat is.

Hogy szövetkezeteink elkerülhessék a behajtási költségeket, melyek tekintélyes összegre emelkedhetnek, felkérjük a szövetkezeti ügyvezető urakat, gondoskodjanak az adónak idejében való befizetéséről még abban az esetben is, ha az sérelmesen rovatott volna ki és ha a felebbezés a szövetkezet részéről be is nyújtatott volna.

Felkérjük végül szövetkezeteinket, hogy az adókivetési jegyzőkönyveket (proces verbal) minden egyes esetben, még a részükre történt kézbesítés napján, a kézbesítés keltének (év, hó, nap) az illető jegyzőkönyvre leendő reavezetése mellett mulhatatlanul küldjék be a Központnak felülvizsgálás és esetleges felebbezés céljából.

Sürgős és fontos felhívás.

Már több esetben felkértük szövetkezeteinket, hogy a benzines és szeszes vastartályainkat a határnap leteltére szállítsák vissza központunkba, illetve raktárainkhoz. Azonban többszöri felhívásunk után is sajnálattal tapasztaljuk, hogy vannak egyes szövetkezetek, melyek a fő szezonban sem törődve azzal, hogy mulasztásukkal forgalmunkat valósággal megbénítják, hónapokat késnek a fent említett tartályok visszaküldésével.

Ezidő szerint ott állunk, hogy nincs mibe kiszolgáljunk szeszt. Amennyiben ezen kérésünk dacára sem kapnók sürgősen vissza vastartályainkat, úgy ne vegyék rossz néven a késedelmes szövetkezetek, ha az álltalunk használatba vett idegen kölcsön tartályok használati díja megtérítése fejében a későn beérkezett tartályainknál levonunk késedelmes beküldés és használati díj fejében 5 százalékot, a betéti összeg után számítva.

Örömkre szolgálna, ha a szövetkezeteink vezetőségei belátva fenti kérésünk indokolt voltát, ezuttal kérésünknek sürgősen eleget tennének, s így nem lennénk kényszerítve az 5 százalékos levonást alkalmazni.

A „Hangya” című mellékletet szerkeszti:

DR. SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD.

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

sz. E. O. E. Utikára.